

Marie Christensens 1. maj tale

Taler

Marie Christensen
Kvinderetsforkæmper, organisator
og politiker

Dato

1. maj 1915

Sted

Stubbekøbing

Omstændigheder

D. 5. juni 1915, en måned efter Marie Christensens 1. maj tale, førte en grundlovsændring til, at kvinder også kunne stemme og opstille til Rigsdagsvalget. Fra 1908 havde kvinder haft ret til at stemme og stille op til kommunale råd.

- 1 Hvorledes skal vi kunne holde Majfest i Aar uden at fejre Grundloven! Jeg synes ligefrem, at der ligger Frihed i Luften, jeg aander lettere, og jeg tror, at alle Kvinder, der kan tænke, gør det samme.

- 5 Tænk, at Skellet mellem Mænd og Kvinder er fjernet i Danmark! Vi er blevet erklæret for at være Mennesker, jeg synes, der aabner sig saa mange Muligheder for os. Tænk, vi skal være med at føre de tre 8-Taller ud i Virkeligheden, som det store, stræbsomme og flittige Folk trænger til. Se rundt omkring os alle de Mennesker, der er bøjede og trætte før Tiden. Livet var for dem kun en Kamp
10 for Livet, og det er jo slet ikke Meningen med det hele. Vi Mennesker skal arbejde, men vi skal ogsaa kunne nyde Livet, d.v.s. have Tid til Udvikling og til at glæde os ved Tilværelsen; og det vil vi faa ved Hjælp af de 8 Timers Arbejde, 8 Timers Frihed og 8 Timers Hvile, og ved at vi faar saadan et Udbytte af Arbejdet, at vi kan leve sorgfrit. Saa bliver der Mening i Tingene.
15

- Tænk paa de tusinde Hjem rundt om i vort Samfund, hvor Børnene vokser op uden Pleje og Opdragelse, kun fordi Forældrene ikke har Tid til at passe dem! Tænk paa alle dem, der sendes i daarlig Pleje, tænk paa alle de gamle Folk, der efter at have levet et flittigt Liv og udført et stort Arbejde, efter at have
20 frembragt Værdier, som de selv har faaet en alt for ringe Andel af, nu knapt har til det daglige Brød.

- Ja, der er saa mange Ting, der venter paa sin Løsning og paa vor Medvirken.

- 25 Vor Medvirken, Kvindens omsorgsfulde Medvirken.

Se paa vort ulykkelige Samfund, se paa Rædslerne ude i den store Verden, hvor Brødre tvinges til at dræbe hinanden - vi ved, at alt dette ikke sker efter det store Folks Ønske, vi ved, at hvis vi havde haft Magten, vilde det ikke være sket. Lad os da alle være med til at sætte en Stopper for det. Vi har nu faaet Midlet i Hænde: „Den almindelige Valgret.“

Kvinder! meld jer ind i Socialdemokratisk Vælgerforening, gaa til Møder for at erhverve jer Oplysning og Kendskab til Samfundslovene, saa I kan være med i Arbejdet. Alle I Mødre har den største Forpligtelse dertil; thi I skal opdrage Børnene og sende Ungdommen ud i Samfundet.

Som De ved, er jeg særlig Repræsentant for den tjenende Stand, og jeg siger paa denne Stands Vegne: Vi har dobbelt Grund til at hilse den nye Grundlov velkommen. Thi for os var den gamle Grundlov en dobbelt Skranke. Som De ved, er det ikke alene Kvinderne af den tjenende Stand, der har været udelukket fra politisk Valgret, men ogsaa Mændene alle Tjenestekarlene, selv om de var nok saa flittige og samfundsnyttige.

Slavestemplet var sat paa dem, Skændselsmærket bar de, Herremanden kunde ikke tænke sig, at hans Tjenestekarle skulde gaa ind i samme Stemmelokale som han selv, men nu i den nye Tid sker det, og nu gælder det om at ryste Aaget af Skuldrene - det er løsnet!

Kom saa med i det store Fremskridts Arbejde, store Opgaver ligger for vor Stand. Vi skal have Tyendeloven og Skudsmaalsbogen afskaffet, ikke forbedret, men afskaffet.

Kære Venner, vi maa samle os i dette Krav, før Skudsmaalsbogen er forsvundet, kan der ikke skabes retfærdige Forhold; og naar Tyendeloven er afskaffet, skal vi paa Grundlag af den moderne Beskyttelseslovgivning have en Beskyttelseslov for Børn og unge Mennesker i private Tjenesteforhold, saa at en lille Tjenestedreng kan blive fri for at komme op Kl. 4 om Morgen, fri for at trave ud i det vaade Duggræs med Køer og Kalve, fri for at blive saa overlæst med Arbejde, at han aldrig faar Tid til at læse sin Lektie og er for træt til at kunne modtage Undervisningen i Skolen.

Alle I Mænd og Kvinder, der hører til den tjenende Stand, jeg raader jer til at organisere jer, for at I gennem Foreningslivet kan blive udviklede Mennesker,

der kan tale med om Samfundsforholdene og være med i Kravene om de 8 Timers Arbejde, 8 Timers Frihed og 8 Timers Hvile; saa bliver der nemlig menneskelige Vilkaar for os alle, saa er Trællevilkaarene forbi, og den store Arbejdsløshed vil forsvinde.

70

Har I ingen Organisation, saa bed Fagforeningsfolkene fra Byen eller fra Landarbejderforbundet om at hjælpe jer dermed, og slut jer til Socialdemokratiets Vælgerforening, for at I kan komme med iblandt dem, der kræver Frihed og Ret for alle.

75

Kilde

Erindringer: et livs indsats for danske husassistenter

Kildetype

Dokumentation i bogværk

80

Tags

1. maj-tale, Arbejderbevægelsen, Første verdenskrig 1914-1918, Kvindebevægelsen

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/marie-christensens-1-maj-tale>

85

90

95

100